

مکاتب ابتدائیہ کتابلرینک علم حال قسمندن

مَعَالِمُ الْعِبَادَاتِ

ایکنچی قسم

مشروعات: یعنی فرض، واجب، سنت، مستحب عمللر هر قایوسی
اوزینه مخصوص بابلرده بیان قیلنمشدر. قسم اوّلی بعدنده مکاتب
ابتدائیہ شاکردلرینه اوقتور ایچون ترتیب ایتلدی.

مرتبى:

حیدب الرحمن الزیرى

ناشرى:

کتابخانہ سی

﴿ایکنچی مرتبه باصلووی﴾

بهاسی 12 تین

КАЗАНЬ.

Типо-литография Императорскаго Университета.

1908.

مکاتب ابتدائیه کتابلرینک عالم حال قسمندن

مَعَالِمُ الْعِبَادَاتِ

ایکنچی قسم

مشروعات: یعنی فرض، واجب، سنت، مستحب عمللر هر قایوسی
اوزینه مخصوص بابلرده بیان قیلنمشدر. قسم اوّلی بعدنده مکاتب
ابتدائیه شاگردلرینه اوقتور ایچون ترتیب ایتلدی.

مرتبی:

حبیب الرحمن الزیری

ناشری:

صَبَّاحُ كِتَابْخَانِی

﴿ایکنچی مرتبه باصلووی﴾

КАЗАНЬ.

Типо-Литографія Императорскаго Университета

1907г.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله وصحبه اجمعين !

افعال مكلفين بياننده

مكلف نك عملی سكرز تورلير كره: فرض، واجب، سنت، مستحب، مباح، مكروه، حرام، مفسد درلر.

فرض يعنى قيلنورغه قوشلغان بولووى شكسن دليل برله ثابت بولغان عمل.
فرض ايكى تورلى: برسى فرض عين دركه هر كمنك اوز اوستينه يوكلنگان عمل بولوب قيلماسه عذابقه لايق اولور.

ايكنچى سى: فرض كفايه دركه: جماعتكه يوكلنگان بولوب آرادن برسى قيلسه قالغانلرينك اوستندن توشار. اما برسد قيلماسه اول وقت بارچه سى گناهللى بولورلر.

باب اول فرض عينلر بياننده

فرض عمللردن بو كتابده بيان ايتله چكلىرى

جمعه نمازى، قضاغه قالغان نمازلرنى اوقو، رمضان روزسى، روزهنك فرضلرى، روزه قضاسى، روزه كفارتى، زكات، زكاتنك فرضلرى، حج قيلمى، حج نك فرضلرى، غسل، غسل نك فرضلرى بونلردن باشقه فرض كفايه عمللردن بر قدرى بيان ايتلور.

باشچى: اذن يعنى هر مؤمن نك مسجد كه كر وگه اختيارى بولسون.
 آلتىچى: خطبه امام فرضدن الك جماعتكه وعظ سويلامك. بو شرطلر
 تمام طابولماسه جمعه نمازى او قولماز. كوپ يرلرده بو شرطلرنك تمام طابولووى
 شيكيدر. شونك ايجون جمعه فرضندن صوگ (احتياط الظهر) يعنى اولى نمازىنى
 صاقلو ايجون دورت ركعت نماز او قولادر.

مسجد كه كيلوب كرگاج ايكي ركعت تحية المسجد نمازى او قولادر. بوندىن
 صوگ جمعه نمازىنىك سنتى ديوب دورت ركعت سنت نماز او قوجاچ امام منبرگه
 چغوب خطبه او قور، جماعت طكلاب طورورلر، امام خطبه او قوغان وقتك مسجد كه
 كيلوب كرگان كشى سنت او قوزه كرشماز بلكه طكلاب طورور. امام خطبه
 او قوغانده ذكر و تسبيحه بولو هم درست توكلدر.

خطبه تامنده ايكي ركعت فرض نماز او قولور، بونك صوگنك مهنه دورت
 ركعت سنت او قولور. بوندىن صوگ دورت ركعت احتياط الظهر نمازى او قولور.
 ايك صوگره اوشبو وقت سنتى نيتيله ايكي ركعت نماز او قولورده جمعه
 تمام بولور.

جمعهك فرضينه امام سلام بيرگانچى يتشكان كشى مسبووق بولوب امامغه
 ايارور قالغانىنى قضا قيلور. يتوشه آلمغان كشى اولى نمازى او قور.

قالغان نمازلرنى قضا قيلو بياننده

وقتنده او قولمى قالغان نمازلر ايكيچى وقتده او قولسهده فرض اوستىن
 توشهر، بويله او قوقضا ديوب ايتولهدر. فرض بولغان نمازلرغنه قضا قيلونهدر،
 سنت نمازلر هم جمعه عيد نمازلرى قضا قيلنمازلر. مگر ايرته نمازى شول
 كونى اولى كه قدر قضا قيلنسه سنتى ده او قولور. يستو نمازى ايله برابر وتر

نمازی ده قضا قیلنور. نماز مسکروه و حرام بولغان وقتلردن باشقه هر وقت ده قضا نماز او قو درست بولادر. مثلا قویاشنک چغوب طورغان وقتنده، تمام توش وقتنده، ایکندی اخشام آراسنده هیچ بر نماز درست توگل، مگر شول کوننک ایکندی نمازی بولسه قویاشنک اینوب طورغان وقتنده ده درست بولادر. بر کونلیک نمازی قضاغه قالغان کشی ترتیبی ایله یعنی اول ایرته نمازین ایگ صوگره یسیع و وتر نمازین او قو تیوشدر. قضا نمازده ده اذان وقامت سنت بولادر، بر نیچه نماز قضا قیلنغانده بارینه بر اذان یتهدر. قضا نمازلرنی جماعت بولوب او قوده درست؛ اول وقتده جهریه نمازده امام قرائتنی قچقروب او قور. اما یالغزغنه قضا قیلنغانده جهریه نمازنی ده یاشرون او قو واجب بولادر.

بر کشینک قضاغه قالغان نمازی عمرنده بشدن آرتق بولماسه اول کشی وقتی کرگان نمازنی قضادن الک او قو درست توگل، بوندای آدم صاحب الترتیب دیوله در. اگر قالغان نمازی بشدن آرتق بولسه بو کشی اختیارلیدر؛ تلاسه قایسینی الگاری او قور، لکن وقتلی نمازنگ وقتی چیغارلق بولسه قضانی صوگغه فالدرور.

رمضان روزه سی

هر یلنی رمضان آینده او طز کون طاگدن آلوب قویاش بایوب بیتکانچه شریعت اسلامیه ده طیبلو تیوشلی بولغان اشلردن صاقلانوب بتون اعضا برله الله تعالی گه عبادت قیلو روزه، صوم اسملرنده در.

روزه ننگ فرضی اوچدر: برسی نیت یعنی طاگدن آلوب قویاش اینگانچه روزه بولاچاقنی نیت قیلماق، اولی گه بر ایکی ساعت فالغانچه نیت

قىلسە درستىر. اما سحر دن صوڭ طاڭغە قدرلى نىت قىلمىق مەسئەب و مەندوب در.

اىككىچى فرض: مذكور مدتە آشاو اىچونى قويوب طورەق .

اوچىچى فرض: شول مدتە جەمەئى قويىمىق .

روزەنى بوزوب قىزىنى لازىم ايتتە طورغان اشلىر

بىر كىشى طاڭ آتماغاندىر دىوب سحر آشاسە حالبوكتە طاڭ آتقان بولسە ،
يا ايسە قوياش اينىگاندىر دىوب افطار قىلغاج قوياشنىڭ اينىماگانلىكى مەلوم
بولسە ، يا ايسە آغز طولوسى قوصسە ، يا كە بوغازىنە يغمور ، قار كرسە روزە
بوزولوب قىزا لازىم بولادىر ، كىفارت لازىم توگىل . روزەسى بوزولغان كىشىلەردە
قوياش باطماقچە آشامى اىچىمى روزە كىشىلەر كىمى طورو تىوشىدۇر .

روزەنى بوزمى طورغان اشلىر

بىر كىشى روزە ايدىكەينى اونوتوب آشاسە ، اىچسە ، يا ايسە بوغازىنە
طوران ، طوفراق ، توتون كرسە يا كە توشلانوب جنب بولسە روزەسى بوزولماز ،
جنب بولغاندە روزە حالئەدە غىسل لازىم در .

روزەنىڭ سىنتلىرى ، مەكر و ھەلىرى ، مەبەلىرى

روزە كىشى مەكەن قدر ذكىر و تەسبىحە بولو ، قرآن او قو كىمى ثوابلى
اشلىر بىرلە وقتىنى اوزدردىق ، فائىدەسىز سوزلەر سويلادىن كىشى بىرلە قىچىرىشودىن
صاقلانمىق ، قوياش اينىكچەدە اخشام نمازى او قولغاچچە خرما كىمى طاتلى نرسە بىرلە

افطار قىلمىق ، افطار قىلدىقدىن صوڭ (اللهم لك صمت و بك امنت

وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَعَلَىٰ رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ فَاغْفِرْ لِي يَا غَفَّارُ مَا

قَدِمْتُ وَمَا أُخِرْتُ) دعاسىنى اوقۇب دەما قىلمق روزەنىڭ سىتىلىرىندىر.

سوغە چومۇب قۇيۇنۇ، ساغز چاينۇ، بىر نىرسەنىڭ تىمىن طاتۇ، افطارسىز
ايكى كۈن روزە تۇتۇ كىبى اشلىر ھەمەسى مۇرۇھىدىر.

اما ساتۇب آلۇناچاق طعامنى طاتۇب قارامق ھەم بالا آناسى بالاسىنە طعام
چايناب بىرىمك، قان آلدىرمق، كۈزگە سۈرمە طارتىمق، سۈلۈك سالدۇرمق
كىبى اشلىر مباحىدىر.

روزەنى قىضاغە قالدۇرۇلۇرى درست بولغان كىشىلەر

مىسافىر كىشى سىغىردە ۋە قىتىدە، بالا ايمىزە تۇرغان خاتۇن بالاسىنە ضرر كىلۈدىن
قۇرۇقسە، يۈكلى خاتۇننىڭ بالاسىنە يا ايسە اوزىنە ضرر كىلۈرلۈك بولسە، آورو
كىشى چىرىنىڭ آرتۇۋىدىن قۇرۇقسە، روزەنى قىضاغە قالدۇرۇلۇرى درستىر.
اما روزەغە قۇۋى يىتماسلىك ضەيف ۋە قارت كىشى اىچۇن بىر كۈن روزە
اۋرىنىپە بىر قىغىرنى تۇيدۇرمق دە درست بۇلادۇر.

سۇر آشاب سىغىرگە چىققان كىشى مىسافىر بولۇم اىندى دىۋىپ روزەسىن بوزۇ
درست بولماغان شىكىللى، روزەسىز ھالچە كۈندۈز سىغىردن قايتىچاق آشاب
اۋ تۇرۇۋى دە درست تۇگىلدىر.

روزە كىفارىتى

اۋز تىلاۋى بىرلە رىمضان روزەسىنى بوزغان كىشىگە قىضا ھەم كىفارت فرض
بۇلادۇر. كىفارت بىر قۇل آزاد قىلمق اگىر مۇمكىن بولماسە بىر تۇنۇشۇدىن يەنى

آراده کونلر قالدیرما یئچه آلتمش کون روزه طومتق تیوشدر. قارتلق یا ایسه ضعیف لك سبیلی بوگاده قوتی یتماگان کشی آلتمش فقیرنی طویدرمق ، بر کون قضا قیلیمق فرضدر.

نفل روزه سینی تلاب بوزغان کشیگه کفارت یوق ، لکن قضا واجبدر.

زکات

زکات دین اسلامنک شرطلرندن برسیدر. هر یلده بر مرتبه مالنک قرقدن برسی ، زکات بیروزله طورغان یرلردن برینه ، بیروزلهدر. زکات بیروزلورگه یاری طورغان یرلر (مصارف الزکوة) دیوب ایتولهدر.

آنلردن برسی (فقیر) یعنی قولنده نصاب قدر مالی بولماغان کشی ؛
ایکنچی سی (مسکین) یعنی قولنده هیچ بر نرسه سی بولماغان کشی ؛
اوپنچی سی (عامل) یعنی زکات جیبار ایچون بیلیکلانگان کشیدر ؛
دورتچی سی (مدیون) بورچینه هم بورچندن آرتوب نصاب قه یتارلك
آچه سی بولماغان کشی ؛

بشچی سی (مکاتب) یعنی قولینه یازو بییرلمش قل ؛
آلتچی سی (ابن السبیل) یعنی یول کشیسی ، قولنده مالی بولماسه ، گرچه
یورتنده مالی کوب بولسه ده ؛

یدنچی سی (منقطع الحج یا ایسه منقطع الغزاة) یعنی هجگه ، یا ایسه دین
ایچون صوغشقه باروده مالی بتوب یولندن طوققالغان کشی در.

زکات پیرو درست بولماغان اورنلر

آنا آناعه ، بابا واییلرگه ، اوز بالالرینه ، بالالرینک بالالرینه ، خاتون
اوز ایرینه ، یا ایسه ایر خاتونینه ، نصاب قدر مالی بولغان کشیگه ، یا ایسه
نصاب قدر مالی بولغان بای کشینک صبی بالاسینه زکات پیرو درست بولماز.

اما طوغان لرغه (قرند اشلرگه) هم عالم ککشیلرگه، طول خاتونلرغه، شاکردلرگه یعنی علم استاگوچیلرگه، بیرو بیگراکده افضلدر.

زکات چغارولا طورغان ماللر

اوج تورلی ماللر زکات چغارولاددر. برسی (ئمن) یعنی آلتون یا کمش ماللر، کیراک آچه ایتوب یا سالغان بولسون، کیراک زینت ایچون بولسون. آلتون کمش اورنینه یوری طورغان باقر هم کاغد آچه لرده ئمن دن سانالاددر. زکات چغارولا طورغان ماللرنک ایکچی سی: (مال تجارة) یعنی ساتو ایچون آلتغان ماللر آنلر ساتولمی طورسه ده، یا ایسه فائده کیتورماسه ده.

اوپچی: (مال سوائم) یعنی یلنک کو برا گنده قرده او تلاب اوسکوچی حیوانلر (آت، صغر، دوه، صارق، قوی، کچه کبی در).

شول، ئمن، مال تجارت، مال سوائم دن باشقه بولغان نرسه دن زکات چغارلاماز. مثلا جیگار ایچون آصرالغان آنلردن، سوتین صاوار ایچون آصرالغان صغرلردن، طورور ایچون سالنغان یورتلردن، اوشانداق اجاره ایچون سالنغان یورت، کبیت کبی بنالردن، هم طورمش ایچون کیراکلی بولغان نرسه لردن، خانه جهازلردن زکات چغارو فرض توگلدر.

بورچقه بیرلگان مالنک قولغه کرووی (آلنوی) خوفسز بولسه همان زکاتی بیروله در. قولغه کرگانن صوگ بیره چک بولوب وقتندن کیچکترلسه ده درست بولور؛ اما قولغه کرگاج اوزغان کونلر ایچونده بیرو فرض بولور.

اگر بورچقه بیرلگان مالنک قولغه کرووی شیکلی بولسه، یا ایسه بورچقه آلتغان کشی طانوب یورسه، صوگره مال قولغه کرسه ده اوزغان کونلر ایچون زکات بیرلهاس طابولغان مال حکمنده بولور.

زکات نڭ فرض بولو وی یدی شرط برله در

برنجی: مال خواجه سی مسلمان بولمق، دین اسلامده بولماغان کشىلرنڭ مالندن زکات آلماناز.

ایکنجی: مال خواجه سی بالغ بولمق، صبیلرنڭ مالندن زکات آلمیدر.

اوجنجی: مال خواجه سی عقللی بولمق، دیوانه نڭ مالی بولسه ده زکاتی فرض نوگل.

دورتجی: آزادکشی بولمق، قل لرنڭ مالندن زکات چغارو فرض نوگل.

بشنجی: نصاب غه مالک بولمق.

آلتنجی: نصاب قدر مالی حاجة اصلیه سندن هم بورچندن آرتق بولمق.

یدنجی: نصابه مالک بولغاچ بر یل کچمک. اولسگی نصابینه مالک

بولووینه بر یل طولغاچ یلنڭ ایچنده قوشلغان ماللردن (فائده لردن) زکات

بیرو لور. آنلرغه ینه یل طولو کتوب طورولماز. زکات یل طولودن الک

بیولسه ده درست بولادر.

زکات نڭ زکاتدن حساب ایتلو وی اوچ شرط برله در

برنجیسی نیت، ایکنجیسی تملیک، اوجنجیسی مصرفینه بیرمکدر.

اگر نیت قیلنما یچه بیولسه زکاتدن حساب قیلنماز. نیت ایتلما یچه

بیررگان مال فقیر قولنده سلامت وقتنده زکاتدن نیت قیلنسه درست بولور.

اگر فقیر قولنده هلاک بولغاندن صوڭ نیت ایتلسه اول وقت درست بولماس.

زکاتنی مالدن آیرغان وقتده با ایسه فقیرگه بیررگان وقتده نیت ایتلسه

درستدر. زکات ایدو کینی فقیرگه آیتو یا ایسه بلدرو شرط نوگلدر. کوکلده

زکات نیتی بولسه فقیرگه بورچ دیوب بیولسه ده زکاتدن حساب اینلور.

تمليك، يعنى زكاتنى فقيرنىڭ اوز ملكينه بىرودر. آشاتقان آشنى زكاتدىن حساب قىلو كىي ده تمليك يوقدر. مصارف الزكات كىملر ايدوكى اوزغان درسلىده بىدرلىدى. مصرفينه بىرلماشه زكاتدىن حساب ايتلماز.

حاجة اصليه و نصاب

آدمنىڭ طورمى اىچون لازم بولغان نرسه لىرى (حاجة اصليه) ديوب آيتىلر. بركشى نىڭ حاجة اصليه هم بورچىدىن آرتق زكات چىقارلق مالينى (نصاب) ديوب آيتىلر. اگر آرتقان مالى زكات چىقاراتى بولماسه نصابدىن صانالماز. كىموش نصابى: ايكى يوز درهمدر (بر يوز قرق مىقال بولادر). آلتون نصابى: يكرمى مىقالدر. آلتون كىموش اورنىنه يورى طورغان كاغذ هم باقر آچىملر آلتون يا ايسه كىموش نصابى بىرله اعتبار قىلونىدر. مال تجارت: اوشانداق آلتون يا كىموش حسابى بىرله اعتبار قىلونىدر. مال سوايمنىڭ نصابى: قوى، صارق هم كچه قرق باش بولمق، دوه بىش باش، صغر اوطىز باش بولمق. آت برسى بايىقال (بىه) بولاسه ايكى باشدر. اوزلىكىدىن نصاب بولماغان تورلى مالنى جىغان تقدىردى قىمىتى كىموش نصابى قدر بولاسه آندىن ده زكات چىقارلور.

زكاتنىڭ مىقدارى

زكاتمه مالنىڭ قىرقدىن برسى بىرولدىر. بس (۲۰۰) درهمدىن بىش درهم، (۲۰) مىقال آلتوندىن يارتى مىقال بىرولدىر. بر درهم يكرمى تىن بولاسه (۲۰۰) درهم (۴۰) صوم بولادر، بوندىن بر صوم زكات چىقادر.

سودا مالی شوگا قیاس ایتلوب (۴۵) صوملق مالدن بر صوم، (۸۵) صوملق مالدن (۲) صوم، (۲۵۵) صوملق مالدن (۵) صوم، (ملک) صوملق مالدن (۲۵) صوم در. مال سوائمه ده (۴۵) قویدن بر باش قوی، اوظن صغردن بر یاشلک بر بوزاو بیرلور. دوه ده (۲۵) که قدر هر (۵) باش ایچون بر قوی بیرلوب، (۲۵) طولغاچ بر دوه بالاسی بیرولور. آتلرده هر برسی ایچون بهاسی نلک قرقدن برسی بیروله در.

تنبیه: قوی، دوه، صارق آصراوچیلر بو خصوصده الوغراق کتابلرغه مراجعت قیلسونلر! یاخود عالم لردن صوراسونلر، بو کتابده بو مسئله بیک قسته غنه یازیلدی.

حج

حج دین اسلامنلک ایلک الوغ عبادتلرینک برسیدر. (برکشی حج قیلوب، الله تعالی اول کمسه نلک حجینی قبول ایتسه بوکشی انکاسندن طوغان کونده کی کی قایتور یعنی گناهلری بتهر) معناسنده بولغان حدیث شریف لر باردر.

حج نلک فرض بولووی شول بش شرط برله در

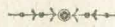
{ قوللارنده حج فرض بولورلق قدر ماللری بولسه ده	برنجی: بلوغ یعنی صبی غه حج فرض توگل.
	ایکچی: عقل یعنی دیوانه کشیکه حج فرض توگلدر.
	اوچچی: حریت یعنی قل بولغان آدمکه حج فرض توگل.

دورتچی: وقت یعنی حجنی تیوشلی وقتنده قیلو فرض بولادر.

بىشچى : استطاعت يعنى (مكئ مكرمەگە) باروب حج قىلوب قايتوغە مال جەتتىنن قادر بولمق . بوگا (قدرة مالىه) ديولور .

حج يولى اوغرىلردن هم يوغىملى چىرلردن هم باشقەچە آقتلردن طىچ بولمق . بوگا (امن الطريق) ديولور . صاغ وسلامت حالده مكئ مكرمەگە باروب قايتقانىچى يول خىرچلرىنە هم اوزلىرى حج سفىرنە وقت اودهگى جماعتلرىنە نەقەگە يتارلك ماللرى بولغان كشىلر مال جەتتىنن حجگە قادر ديوب سانالادىر . اوشانداق خاتونلرغەده حج فرض بولادىر ، لىكن بونلرغە ايرى يا ايسە نكاحى حرام بولغان قىرنداشى ايبداش بولو شرطدىر .

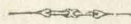
مال جەتتىنن حجگە قادر بولوب آورو يا ايسە صوقىلىق كىي سىبىلر ايله حج سفىرنىن عاجز بولغان كشىلرنىڭ حج ايله وصيت آيتولرى تىوش بولادىر .

حج نىڭ فرضلىرى

بىرىنچى : احرام يعنى مكئ مكرمەگە كىرگىنچى (مىقات) ديوب آيتولە طورغان اورنەده احرام كىيولمىنى كىيوب حجەدە مەنوع بولغان اشلىرىنى حرام قىلدور .
ايكنچى : وقوف يعنى عرفە كۆنىنىڭ اولى سىننىن ئىخىر كۆنىنىڭ تاكئىنە قدر بولغان مەدئە عرفات طاغئىدە حاضر بولمق .

اۈچىنچى : طواف يعنى ئىخىر كۆنلرنىڭ بىرىنىدە بيت اللەئى طواف قىلمق . شول اۈچ ئەمەل ايله حج مۇيىتىن توشەدىر ، لىكن حجنى تمام كەمەللاۋ اچچون واجب وسنت هم مستەجىلرئىنەدە رعايە تىوشىدىر .

حج نىڭ واجىبلىرى

بىرىنچى : وقوف جمع يعنى عىد كۆنىدە تاكئ ايله قۇياش چىغو آراسىندە مەزىلغەدە حاضر بولمق .

ايكنچى : صفا ايله مروه آراسنده سعي قيلمق .
 اوچنچى : تيوشلى اورنلارنده كيراك قدرنجه طاشلر آتمق .
 دورتچى : طواف وداع يعنى قايتور آلدىندين بيت اللهنى طواف قىلوب كىتمك .
 بىشچى : احرام دن چىقغانده ساچنى آلدرمق ، يا ايسه قىسقارتمق . (۱)

غسل

فرض بولغان رۇشنيچه بتون تننى يوو (قوينو) غسل بولادر . اوچ تورلى
 اشدن صوڭ غسل فرض بولادر .

برنجى : (جنب) بولغاندىن صوڭ .

ايكنچى : خاتون قزنىڭ عادتلرى بولغان حىض قانى كىلوب طوقتاغاندىن صوڭ .
 اوچنچى : خاتونلرده بالا طابقتاندىن صوڭ كىله طورغان (نفاس) بعدنده در .

غسلنىڭ رۇشى

غسلده اوچ فرض بار ، اگر شول فرضلرده كىچىلك قىلنسه غسل غىسلدن سانالماز .
 برنجى فرض : مضمضه يعنى آغزنى چايقامق .

ايكنچى فرض : استنشاق يعنى بوروننى چايقامق .

اوچنچى فرض : بتون تننى يومق . تننى يوغانده بر طامچى صو يتارلك
 قدرلى گنه بولسده قورى ير قالسه غسل درست بولماز . شونىڭ اىچونده صو
 تيوى شىكلىپراك بولغان يرلرگه : صاقال ، صاچ ، مېيىق توبلرى كىيى هم قولاق
 اىچى ، كوز توبى ، قولتق آستى كىيى چوقورلرغە صو ايرشدر و تيوش بولادر .
 خلاصه تننىڭ طش طرفنده يولماغان ير اصلا قالماسون .

(۱) بونده حجنىڭ بارى فرض و اجبارلىغىغا بيان قىلدى . حجقه باراچق ذاتلر مئاسك الحج كىيى
 رەتلەردىن انعام و احكام حجنى اوڭراتورلر .

سنت بولغان رۇشنىچە غىسل قىلىو طرىقى

اۋل نماز طهارتى كىيى طهارت آلنور، آياقلرغىنە يوولماز. بوندىن سوڭ قىلغىنە آرقا ايله بولغان حالده باشقىە سو سالنور، سوڭرە اوڭ ايكى باشىنە وصول ايكى باشىنە سو سالنغاج سو تىماگان يرلر قالماسون اىچون بتون تن بر مرتبه اشقولور (سىپالور)، بوندىن سوڭ يىنە ايكى مرتبه بتون تنگە سو قويلغاج ايكى آياق يوولوب غىسل تمام اولور.

بس غىسلده بتون تننى اوچ مرتبه يوو، هم بر مرتبه سو سالغاج تننى اشقو، سوونى كوب توكمار، عورتڭ قىلغىنە قارشى برلماوى، سنت عمللردندىر. بو طرىقه غىسل قىلغان كىشى طهارتلى ده بولوب نماز او قووى درست بولور.

باب ثانى فرض كفايهلر بياننده

فرض كفايه شولدركه ائى قىلو طوغرى بر كىشىگە كنه خاصلانمايىچە بتون جماعتكە يوكلانگان بولور. شونڭ اىچونده فرض كفايه عمل قىلمى قالسه گناھسى ده بتون جماعتكە يوكلاندهر.

اگر آرادن برسى قىلسە-ئوابلى بولوب، قىلمى قالغانلرىنە اصلا گناه بولماز. اگر بىركده آنلرده قىلسەلر الوغ ئوابلى بولورلار.

فرض كفايهلرنىڭ بو كىتابده يازىلغانلىرى

برىنچى: سلام بىرگان كىشىگە (وعلىكم السلام) دىوب جواب بىرمك. بر نىچە آدم بولغانده آرادن برسى سلام قايتارسە يتەدر. هر قايسىنىڭ قچرشوب سلام آلورلى تىوشلى توگلدىر.

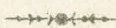
ایکنجی: بر کمه توجکورگاج (الحمد لله) دیوب آیتسه (یرحمک الله) دیوب جواب بیرمکدر. بوده سلام فایتارو کبیدر.

اوجنچی: پیغمبر صلی الله علیه وسلم ننگ اسم شریفلری ذکر ایتلگاندی (صلی الله علیه وسلم) دیوب صلوات آیتک. کوب کشیلرننگ آراسنده برسی قچوروب آیتسه شول یتار باشقلریننگ ربالانووی لازم توکلدر.

دورتچی: مریض یعنی آورو آدمنگ حالین صوری بارمق.

بشنجی: میتنی یعنی اولگان آدمنی یووب کفنلاب قبرگه دفن قیلیمق.

آلتنجی: میت که دعا قیلو، اللهغه ثنا ایتو، نیتله جنازه نمازی او قومقدرد.

میتنی جیو

بر کشی اولم حالینه کیلسه آرقاسی ایله یاتقروب، آیاقلرینی قبله طرفینه صوزوب قویلور. یا ایسه یوزون قبلهغه قویوب، اوک طرفینه آیلاندربولوب یاتقورلور.

خسته کشی ننگ اوزینی تهلیل آیت دیب کوچلاماینچه گنه، یاننده سیراک سیراک (لا اله الا الله) دیوب تهلیل آیتولور.

جانی چقغانی بلنگاج کوزلرینی یومدروب، آغزی آچولماسون ایچون ایاکندن باغلانور. هم کوکراکی اوستینهده تیمور ذاتی کبی نرسه قویلور. بوندن صوگره میت یوولوب کفن صارلور. کفن ننگ سنت بولغانی ایرلر ایچون اوچ قات بولوب، خاتونلرغه بش قاتدر.

برنجی قات: قمیص، مویندن آیاقغه قدرلی اورتلور.

ایکنجی قات: ازار، باشدن آیاق اوچینه قدرلی اورتلور.

اوجنچی قات: لفافه، باش طرفندنه هم آساق طرفندنه باغلارلقه قدرلی فالدرلوب اورتلور. فقیرلک اولغانده قمیص بولماسهده یاریدر.

خاتونلار ايچون ينه ايكى قات آرتدرولادر: برسى خمار باش بوركانچىگى،
چىسى خرقه كوكرا كندن باغلى طورغان بر كيسا كدر، اگر محتاجلق
بولسه خاتونلرغده قىمىص هم خرقه سز درست بولور.

جنازه نمازى

يووب كفنلانگان مېت باشى مغرب طرفينه بولغانى حالده يرگه قوبولور،
صوگره امام مېتنىڭ كوكرا گى طوغرىسنده، جماعت امام آرتنده صف صف
بولوب تزلگاچ جنازه نمازى اوقولور. نماز اوقوچى برگنه ككىشى بولسه ده
مېتنىڭ كوكرا گى طوغرىسنده بولمق لازم در.

جنازه نمازىنىڭ شرطلىرى هم باشقه نمازلرده بولغان شرطلردر، لکن جنازه
نمازىنه بېلگىلانگان بروقت يوقدر. دخى جنازه نمازى ايچون مېتنىڭ يولغان
بولمقى شرطدر.

جنازه نمازىنىڭ ركعتى هم قرائت ركوع، سجود، قعودلر يده يوق، دورت
تكبير ايكى سلام ايله تام قىلونه در.

اوقوروشى

(نېت قىللم جنازه نمازى اوقوغه الله تعالى گه ثنا و بو مېت كه دعا
و ثواب ايچون خالصا لله تعالى) ديگاچ تكبير ايله نمازغه كرشولور، قوللر
باغلانغان حالده ثنا دعاسى اوقولور. بوندىن صوڭ قوللرنى كوتارماينچه گنه ينه
بر تكبير آيتولور؛ بوندىس ايكنچى تكبير بولادر (امام بولغان كشى بو
تكبيرلرنىده قىقروپ آينور. ايكنچى تكبيردىن صوڭ صلوات شريفه اوقولور،
صوگره ايكنچى تكبير كىي اوچنچى تكبير آيتولور.

اوپنچى تكبيردن سوڭ جنازه دعاسىنى اوقوغاچ، دورتچى تكبيرنى ده
اوڭكىلىرى كىي آيتوب، هر ايكى طرفقه (السلام عليكم ورحمة الله) ديوب
سلام بىرلور. اوڭ طرفقه سلام بىرگاندە اوڭ قول، صول طرفقه سلام بىرگاندە
صول قول بىارلوب نمازى تمام بولادر.

جنازه دعالىرى

اگر ميت اير كشى بولسه اوپنچى تكبيردن سوڭ اوشبو دعا اوقولور:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحِينِنَا وَمِيتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا
وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَأَنْثَانَا. اللَّهُمَّ مِنْ أَحْسِنَتْهُ مِنَّا فَاحْيِهِ عَلَيَّ
الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَيَّ الْإِيمَانَ. اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ
مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ

اگر ميت خاتون كشى بولسه:

اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِي إِحْسَانِهِ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا
فَتَجَاوَزْ عَنْهُ) بىرينه (اللَّهُمَّ إِنْ كَانَتْ مُحْسِنَةً فَزِدْ فِي إِحْسَانِهَا
وَإِنْ كَانَتْ مُسِيئَةً فَتَجَاوَزْ عَنْهَا) ديوب اوقولور.

اگر ميت اير بالا بولسه:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَذَخْرًا وَاجْعَلْهُ
لَنَا شَافِعًا وَمَشْفَعًا ﴿ ديوب اوقولادر.

اگر ميت قز بالا بولسه:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهَا لَنَا اجْرًا وَذُخْرًا وَاجْعَلْهَا

لَنَا شَافِعَةً وَمَشْفَعَةً ﴿﴾ ديوب او قولادر.

شول رۇشچە جنازه نمازی او قو مسلمان بولغان هر بر ميت ايچون فرضدر.
كيراك اير، كيراك خاتون وكيراك صبي بالا بولسون، اگر جنازه نمازی او قولمی
كومولسه اول وقت قبرينه او قولور.

بر بالا آندان، ترك حالتچە طوغاچده اولسه آگەده جنازه نمازی او قولا
هم اسم بيروله در. اما آندان طوغاندوق اولك بولسه اسم بيرولوب يوولوب
كفتلاب دفن ايتلور.

ميتنى قبرگه دفن قىلو

قبر قبلهغه آرقلی يعنى بر باشینی قویاش چغوشینه وبر باشینی قویاش
باتوشینه قیلوب، ميت نك بويينه كوره قازیلور. قبله طرفندن الحد
آچیلور. شول الحدكه ميت اوڭ طرفی ایله یوزی قبلهغه، آیاقلری قویاش
چغوشینه، باشی قویاش باتوشینه بولغانی حالده یاتقرولور. بوندن صوڭ الحد
چی کیریچ ایله، یا ایسه آغاچ و قامش کبی نرسه ایله بولسهده قاپلانوب طوپراق
برله كوملور. صوڭره ميت نك روحینه قرآن او قوب طارالورلار.

باب ثالث واجبات پيائنده

معلم العباداتده بونده قدرلی بیان قیلنغان واجبلر: نماز واجبلری،
وتر نمازی، قنوت دعاسی، قصر رباعیه يعنى مسافر ككشینك «ورت

ركعتلى نمازنى ايكى ركعت كنه قىلوب اوقووى، حج نىڭ واجبلرى ايدى.
بو كىتابىدە بىيان قىلۇنەچقى واجبلر: سجدە سەھو، سجدە تىلاوت، عىد
نمازلرى، فطرە صدقەسى، نىكېىر تىشرىق، قىربان چالو، عىش بىرو، واجب
بولغان وصىت، وصىتىنى اوستلرىنە آلغان كىشىلر ادا قىلو، بونلردن باشقە بىر
قدر واجب عمللردىر.

سجدە سەھو

نمازنىڭ فرض اشلىرىدىن بىرى سىناك كىچىك قىلىنسە، كىراك بىلوب و كىراك
يا كىلىشلىق ايله بولسۇن، نماز درست بولماز، قايتاروب اوقو فرض بولور. اگر
واجبلردىن بىرى قالسە، يا كىلىشلىق ايله بولسە، آنىڭ اىچون سجدە سەھو واجب
بولور. اما واجب عمللردىن بىرى بىلوب قالدىرسە اول وقت سجدە سەھو
واجب بولماز، نماز درست بولور، لىكن واجبىنى ترك اىچون تىوشلى جزاسى
بولور. نمازنى قايتاروب اوقودە تىوشلى بولماز.
نمازنىڭ سنت و مستىحب عمللردىن بىرى ترك ايتلسە بىر نرسە قىلىنماز،
مگر قىصدا ترك اىچون تىوشلى جزاسى كورلور.

سجدە سەھو رۇشى

نماز اوقوچى (مصلى) يالغىز (منفرد) بولسە آخىرغى اوطىرشىدە تىشەنى كىنە
اوقوردە ھەر ايكى طرفقە سلام بىرور، سلامدىن سوڭ دعا قىلمايچە يىنە تىسبىلىرى
بىرلە ايكى مرتبە سجدە قىلور. بوندىن سوڭ قەدەدە يىنە تىشەد، صلوات ھىم
دعانى اوقوب سلام بىرگاچ تىوشلى رۇشنىچە نمازنى بىرور.
اگر نماز اوقوچى امام بولسە، مۇقتىلر نماز تىمام بولدى دىوب بىلوب

طوروب كيتماسونلر ايچون ، تشهدن صوڭره سلامنى بريا قهغه غنه بيروور . شولاي
بر طرفه غنه سلام بيرگانندن صوڭ ينه ايكي سجده قيلوب تشهد صلوات ، دعا
اوقوب نمازنى تمام ايتەر .

امام سجده سهو قيلسه مقتدىلر گه ده واجب بولور ، آراده مسبوقلر بولسه
آنلر غه ده واجب بولور .

مقتدىنڭ يا گلشوى ايله هيچ كمگه سجده سهو واجب بولماز ،
فرضاً بىر مقتدى قعه ده تشهد اوقونى اونوتسه بونڭ ايچون هيچ بىر
كمگه سجده واجب نوكلدەر .

اوشبو عمللر يا گلشلق ايله ترك قيلينغانده سجده سهو واجب بولور

اۆلكى ايكي ركعتده سورة فاتحه يا ايسه ضم سوره ترك ايتلسه ، قعه
ولى قالسه ، قعه ده تشهد اوقو اونوتلسه ، جهريه نمازده ياشرون ، خفيه نمازده
تچقروب اوقولسه ، وتر نمازنده قنوت دعاسى ترك ايتلسه ، تشهد ترك
ايتلوب آنڭ اورنينه خطأ قراءت قيلنسه سهو سجده سى واجب بولادر .

نمازده يا گلشلق ايله اوشبو اشلرنڭ بررسى قيلنسه سجده واجب بولور

افتتاح تكبيري ايله نمازغه كرشكانندن صوڭ ينه بر تكبير آيتسه ، اۆلكى
ايكى ركعتده سورة فاتحنى تكرار اوقوسه ، قعه اولى ده تشهدنى تكرار
اوقوسه ، يا ايسه صلوات اوقوسه ، يا ايسه اوچنچى ركعتكه طورماينچه بر ركن
(اوچ مرتبه سبحان الله ديورلك) مقدارى تيك طورسه سجده سهو واجب

بولور. رکوعنی بردن آرتق، یا ایسه سجدهنی ایکیندن آرتق قیلسه، یا ایسه قعدۀ اولی نی اونوتوب اوچنچی رکعتکه طورغانده نزلری طوغریلانغاچه ایسینه کیلوب قایتوب اطورسه، یا ایسه قعدۀ آخیرهنی قعدۀ اولی دیوب بلوب سلام بیرمایچه گنه طوروب کیتسه، بشنچی رکعتنی سجدهسین قیلغانچه یا گلشقانی خاطرینه کیلوب قایتوب اطورسه، یا ایسه بشنچی رکعتنی قیلغاچ خاطرینه کیلوب ینه بر رکعت قوشوب آلتی رکعت دن تمام ایتسه، یا ایسه بر کشی قعدۀ آخیره گه هیچده اطورمایچه طوروب کیتوب بشنچی رکعتده سجدهسینی قیلغانچه قایتوب اطورسه، قعدۀ اولی نی قعدۀ آخیره دیوب بلوب سلام بیرگان کشی سلامدن صوگره دنیا اشی قیلمازدن اول خاطرینه کیلوب طوروب قالغان رکعتلرینی اوقوسه بس اوشبو طوغریلرده تیوشلی رۇشپچه سجده سهو قیلماق واجب بولور. اگر سجده سهوده اونوتلسه نماز اول وقتنده ده درست بولوب قایتارو تیوشلی بولماز. اوشانداق بر نمازده سجده سهونی واجب ایته طورغان بر نیچه اشلر قیلنسه ده همان بر مرتبه گنه سجده سهو واجب بولور.

لاحقه

نمازده رکعت حسابنده یا گلشقان آدم ایچون اوشبو حکملردر:

اگر اول کشینک اؤلگی یا گلشوی بولسه نمازن بوزوب یا گادن قایتاروب اوقور. اول مرتبه یا گلشوی بولماسه تحری قیلور یعنی کوکلی ایله اویلاب کوکلی قایسی طرفغه اطورسه شونک ایله، سجده سهو قیلوب، نمازن تمام ایتهر. اگر کوکلی بر طرفقه ده اطورماسه آز طرفی اخذ قیلنوب سجده سهو ایله نماز تمام ایتلور.

بر کشی دورت رکعت اوقوغاچ یکی رکعت کنه اوقودم دیوب اویلاب قعدۀ اولی فرضی ایله طوروب کیتسه مونک حکمی اوشبودر: اگر بشنچی

رکعتنی تمام ایکنچی خاطرینه کیلسه قایتوب اوطوروب سجده سهو ایله نمازینی تمام قیلور. بشنچی رکعتنک سجده سین قیلغاچ خاطرینه کیلسه اول وقتده ینه بر رکعت قوشوب آلتی رکعت قیلوب سجده سهو ایله نمازی تمام ایتلور. دورت رکعتی فرضدن، قوشولغان ایکی رکعتنی نفلدن بولور.

دورت رکعت اوقوغاچده اوطورماینچه بشنچی رکعتکه طوروب کیکنان کشی سجده دن الك یا گلشقانینی بلسه اوشانداق قایتوب اوطوروب سجده سهو ایله تمام ایتهر. قایتوب اوطورغاچ تشهدنی اوقوب سلام بیرور، زیرا بو کشی تشهد اوقوماینچه طورغان ایدی، اگر بو کشی بشنچی رکعتنی تمام قیلغاچ یا گلشقانین خاطرینه آلسه ینه آلتی ایتوب نمازینی تمام قیلور، لکن نمازی نفل بولوب آورلور، فرض نمازنی قایتاروب اوقو تیوش بولور.

ایکی رکعتنی دورت رکعت دیوب اویلاب قعدۀ اولی ده سلام بیرگان کشی سلامدن سوگره نماز بوزولورلق بر اش قیلماز بورون یا گلشقانین خاطرینه آلسه قیامغه طوروب قالغان رکعتلرینی اوقوب سجده سهو ایله تمام ایتهر. اگر سلام سوکنده نماز بوزولورلق بر اش قیلغان بواسه اول وقت بتونلای قایتاروب اوقو فرض بولور.

سجده تلات

قرآن کریمده بولغان سجده آیتی اوقولسه یا ایسه اوقولغانی ایشتمولسه تلات سجده سی قیلو واجب بولادر.

قرآنده اون دورت سورده برر آیت سجده باردر اول سوهرلر:

اعراف، رعد، نخل، اسراء، مریم، حج، فرقان، نمل،

سجده، ص، حم سجده، النجم، انشقت، علق سوهرلریدر.

شول آیتلرده سجد مصدرندن بولغان لفظه اولندن، یا که آخرندن برر سوز قوشلوب آیتولسه سجده قیلو واجب بولور.

بر اورنده بر آیت نیچه کره او قولسه ده بر سجده بتار قات قات سجده واجب بولماز. اگر تورلی آیت او قولسه اول وقت هر آیت صایون بر سجده واجب بولور، بر مجلسده بولسه ده. اوشانداق بر آیت تورلی اورنده او قولسه او قوچیغده ایشتکو چیسگه ده او قولغانی صایون بر سجده لازم بولور. او قولغانی ایشتکو چیلرگه سجده قیلو آغر بولور دای بولسه سجده آیتینی یا شرون او قو مستحب بولور. قرآن او قولغانده یا لغز سجده آیتینی قالدروب کیتو مکروه در.

سجده قیلو روشی

طهارتلی و پاک کیوملی بولغان حالده قبلهغه فارشی باصوب (نویت

أَنْ أَسْجُدَ سَجْدَةَ التَّلَاوَةِ مُتَوَجِّهًا إِلَى الْكَعْبَةِ خَالِصًا لِلَّهِ تَعَالَى)

دیوب نیت قیلغاج (الله اکبر) دیوب طوغری سجده گه بارلور. سجده قیلو برگنه مرتبه. سجده ده نیندای تسبیح آیتولسه ده یاریدر. سجده قیلغاندن صوڭ آیاق اوستینه طوروب ینه قعه قیلوندر، قعه ده دعا قیلغاج تمام بولور.

تلاوت سجده سی قیلغاج اوقی طورغان دعا:

سَجَدْتُ لِلرَّحْمَنِ وَأَمِنْتُ بِالرَّحْمَنِ فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي يَا

رَحْمَنُ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

نماز ایچنده سجده آیتی او قولغاجده رکوع قیلنسه تلاوت سجده سی اوستندن نوشهر، اگر سجده آیتندن صوڭ ینه او قومق لازم بولسه اول وقت سجده آیتی

او قولغاجده.

اوقولغاچده، بر سجده قیلنور سوگره قالغان آیتلر اوقولوب رکوع و سجودلر قیلنور. نمازده امام تلاوت سجده سی قیلسه مقتدیلرگه ده واجب بولور.

عید نمازلی

هر یلی ایکیشار رکعت ایکی عید نمازی اوقو جمعه فرض بولغان کشیلرگه واجبدر.

عید نمازی ایچونده جمعه شرطلری کیراک بولادر. لکن عید نمازنده خطبه شرط توگلدر؛ نماز تمامنده سنت بولادر، شوندن قالغان بش توری اش عیدنک شرطلرنندن در. بو ایکی عیدنک برسی (عید فطر) دیوب آتالادر، رمضان شریف بتکاج شوال آیینک برنچی کوننده اوقولادر؛ عذر بولغانده ایکنچی کوننگه کیچکترلسه ده درست، اما اوچنچی کوننده درست توگل.

ایکنچی (عید قربان) دیوب آیتوله در؛ ذوالحجه آیینک اوتنچی کوننده اوقولور. عذر بولغانده اوچ کوننگه قدر کیچکتر و درست بولادر.

عید نمازلرینک وقتی قویاش چغوب اوچ آرشین قدر کونارلکاج اولی وقتی کرگانچه در.

عید نمازلرینک باشقه نمازلرغه قاراغانده آیرماسی: هر ایکی رکعتنده افتتاح تکبیرندن باشقه اوچار مرتبه تکبیر ایله قولاق قاغولادر. اوّلکی رکعتده ثنا سوگنده ایکنچی رکعتده رکوعن الک ضم سوره سوگنده در.

اوقو روشی

عید فطرده: (نیت قیلدم ایکی رکعت عید فطر نمازینی اوقومقغه خالصا لله تعالی). عید قربانده: (نیت قیلدم ایکی رکعت عید قربان نمازینی

اوقومقغه خالصا لله تعالى) دىوب نيت ايله (الله اكبر) دىوب قولاق قاغوب كرشكاچ قوللارنى باغلاب ثنا دعاسى اوقولور؛ بوندىن صوڭ ينه اوچ مرتبه تكبير ايله بتون جماعت قولاق قاغارلر، تكبيرلر آراسىدا قوللر باغلانمايچە سالندروب طورولادر. اوچىنچى تكبيردن صوڭ امام قچروب قراءت قىلور، مقتدىلر طكلاپ طورولار. ايكنچى ركعتده ضم سوره صوڭنده اولگى ركعتده گى كى اوچ مرتبه قولاق قاغارلار؛ دورتچى تكبير ايله ركوعه باروب ركوع سچود قعود هم سلاملر ايله باشقه نمازلر كى تمام قىلورلر. بوندىن صوڭ امام خطبه اوقور، عيد فطرده فطره صدقهسى نڭ حكمتلر ينى، عيد قربانده قربان نڭ حكمتلر ينى خطبهده بيان قىلمق سنت اولور.

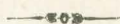

عيد كونلرنده سنت بولغان عمللر

اهالىء اسلام آراسىده عيد كونلرى ايلڭ الوغ بيرام كونلر بولدىغىنىدىن بوكونلرنى الوغلاب شاد ومسرور بولمق، رحيم وشققىلى بولمق، ايزگو اشلر قىلمق، دوست ايش، قرداش روغ آراسىده بولغان صداقتنى اظهار قىلمق، بيك ضرور بولماغان اشلرنى بو مبارك كون حرمتىنه ترك قىلوب قايفوسىز رۇشده بولمق، بوكونلرنى ده: شادلىقسىز، مشقتده، يا ايسه آچ بولغان آدملرنڭده يزلنڭ كىبى آنا آنا بالالرى بولدىقلىرىنى اويلاپ قولدىن كىلگان قدرلى آنلرغه اعانه قىلوغىنه طرشمق، اوزنڭڭ حالكنى كوروب چن اخلاص ايله قناعت وشكراننده بولمق، رياسىز صدقهلر بيرمك، ايلڭ قدرلى كىمولرنى كىمك، عيد نمازىدىن الك غسل قىلمق، عيد نمازىنه جايابو بارمق، بارغانده بريول ايله، قايتقانده ايكنچى يول ايله قايتمق، عيد فطرغه بارغانده باشرون اما عيد قربان نمازىنه بارغانده قچروب يولده تكمير آيتمك؛ عيد

فطرده عىد نمازىنه قدرلى ، عىد قىربانده عىد نمازىدىن سوڭ طائىلى نىرسە ايله
افطار قىلىمق كېيى اشلىرنىڭ ھەر قايسى سىنىدىر .

تېئىيە : ھەر ايكى عىد كۈنلىرىدە عىد نمازىدىن باشقا دىنى واجىب عمللىرى
باردىكى ؛ آنلىرى : عىد فطرده فطرە صدقەسى بىرەك ، عىد قىربانده قىربان
چالىمق ، دىنى عىد قىربانده تىشرىق كۈنلىرىدە ھەر فرض نماز سوڭىدە تىكپىر
تىشرىق آيتىمىدۇر . بس شۇنىڭنى آيروب آيروب بىلىمك لازىم .

فطرە صدقەسى

شەرىئەتدە باي بولغان كىشىلەرنىڭ يەنى آنلىرنىڭ زىكات آلولىرى درست
بولماغان آدملىرنىڭ ھەر يىلى روزه عىدىدە كىشى باشىدىن بىر فطرە صدقەسى
بىرۈلۈرى واجىب بولادۇر . فطرە صدقەسىنىڭ افضل ۋاقتى عىد كۈنىدە
نمازىنە قىرالىدۇر . عىد دن اللك بىرلەسەدە درست بولۇر ، اوشانداق عىد كۈنىدىن
سوڭىدە قالسىدە واجىب اوستىن توشماس ھەمان بىرۈ تىوش بولۇر .

حاجت اصلىيەسىدىن ھەم بورچىدىن آرتق كىمۈش نىصابى قدرلى ، يەنى
قىرغاق چاماسى ، مالى بولغان كىشى شەرىئەتدە باي دىيۈپ آنالادۇر . مالىدە
مالك بولۇلۇرىنە يىل آيلىنىمىگەن بولسىدە فطرە صدقەسى واجىب بولادۇر .

فطرە صدقەسىدە زىكات بىرلە طۇرغان اورۇنلارنىڭ بىرلەدۇر . تورلى
بىرگە بولمايىنچە بىرلەگەن ، بىر قىر فطرەنى بىرلەپ بولغاندە آيروب آيروب
بىرەك افضلدۇر .

فطرەنىڭ مىقدارى

بىر فطرەنىڭ مىقدارى : آرىبا ايله يوزۈمدىن بىر ساغ ، بوغداى ايله خرما

جېمىشنىدىن يارطى صاغ بولادى. ياكە شونلاردىن بىرسىنىڭ قىممىتى قدرلى آتچە بېرىلسە دە درستىر.

بىر صاغ سىز قداق، يارطى صاغ دورت قداق چاماسىندە بولادى. دورت قداق بوغداينىڭ قىممىتى بىر فطرە ايچون بېرەچك بولغاندە دورت قداق بوغداي نېچە تىن طورغانىنى بلورگە كىراك؛ مثلا: بوغداينىڭ پودى (۱۵) تىن بولغاندە بىر فطرە صدقەسى سىز تىن تىوشلى، اگر بوغداينىڭ پودى بىر سوم بولسە اول يىلنى فطرە اون تىن بولادى، باشقەلرى شونارغە قىياس قىلىنسۇن! فطرە صدقەسى ھەر كەمنىڭ اوزى ايچون ھەم صبى بولغان بالالرى ايچون تىوشلى بولادى. اما خاتونى، بالغ بولغان بالالرى ايچون فطرە بىرمك ايرنىڭ اوستىندە واجب توگلدى؛ اگر ماللىرى بولسە آنلارنىڭ اوزلرىنە واجب بولادى. اگر فقير بولسەلر اول وقت ھېچ كىمگە واجب بولماز، اما اير آنلر ايچوندە بىرسە بىك زور ثوابلى بولور.

تکبير تشریق

قربان عىدندە عىددىن اوڭلى كون (عرفە كونى)، عىد نمازى اوقولا طورغان كون (نحر كونى)، نحر كونىدىن سوڭرە اوچ كون تشریق كونلرى ديوب ايتولەدر.

مثلا: عىد جمعە كون بولسە پنجشنبه عرفە كونى، جمعە نحر كونى، شنبە، يکشنبە، دوشنبە تشریق كونلرى بولادى، بارسى بىش كوندىر.

نماز اوقوچى كىراك اير وكىراك خاتون، كىراك مسافر، كىراك مقیم بولسۇن، كىراك يالغز اوقسۇن وكىراك جماعت برلە اوقوسۇن عرفە كونىنىڭ ايرتە نمازىدىن، بشىچى كوننىڭ ايكىدى نمازىنە قدرلى يىكرمى اوچ نمازنىڭ

آخىرنده سلام بىرگاچ ده تكبىر تشرىف آيتىمك واجب بولادر. ايرلر قىچروب،
خاتونلر ياشرون آيتورلر.

تكبىر تشرىف:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

وَاللَّهُ أَكْبَرُ

قربان

فطره صدقهسى واجب بولغان كشىلرگه هر يىلىنى، قربان چالونه طورغان
كونلرنىڭ بىرسىندە، اوزى ايچون قربان چالمقده واجب در.

قربان چالونه طورغان كونلر: نحر كوننده عيد نمازىدىن سوڭ باشلاب
اون ايكنچى ذى الحجىنىڭ اخشام وقتىنە قىزىلى بولغان مىندىر.

اوشبومىت ايچىندە قربان بوغازلى آلمانا كشى، اگر قربانلىقى آلماناغان
بولسه قربانلىقنىڭ قىمىتىنى صدقه قىلو واجب بولادر؛ اگر قربانلىقى آلماناغان
بولسه اول وقت قربانلىقنىڭ اوزىنى صدقه قىلو تىوشىد.

مىسافر كشىگە، دولتى بولسىدە، قربان چالو واجب بولماز، مقيم بولو شرطىدۇر.
قرباننىڭ ايتىنى يا ايسە تىرسىنى صائو درست توڭلار. باي كشىلر تىرسىنى
هم قربان ايتىنىڭ اوچدىن بىرسىنى صدقه قىلو مستحب هم زور ثوابلى بىر عملدۇر.
مىحتاج كىمىسە ھېچ بىر نىسەسىنى صدقه قىلمايىچە اوز فائىدەسىنى كىنە طوتىسەدە
درست بولور. تىرسىدىن كون اشلاتىسە، يا ايسە كىتاب قرآن كىنى فائىدەلى
نىسەلرگە آلمانا شىرسەدە درستىدۇر، اما صائوب آچمىسىنى باشقە اورونلرغە طوتو
درست بولماز.

قربانغه لایق حیوانلر

قوی، کجه، صارق، دوه، صغر قربانغه لایق حیوانلردر. اما آت، هم قاز، اورداک، کورکه کبی قوشلر قربانغه یاراقلی حیوانلر توکلدر. صوقر حیوانلرنی، آتصاق، تشسز هم قولاقسز حیوانلرنی قربانغه چالو درست توکلدر.

اوشانداق جیلگی کبهرلک درجه یابق حیوان، موگزی، یا ایسه قویرغی توبدن اوك اوزنگان حیوانلر قربانغه درست توکلدر.

قربانلقنڭ یاشی

کجه، صارق، قویغه بر یاش، صغرغه ایسکی یاش، دوه گه بش یاش طولغان بولو شرطدر. شوندن کیم بولغانده درست توکلدر.

مگر قوی برله صارق بیك زور هم سیمز بولوب بر یاش طولغان صارق هم قویلردن آیرماسز بولسه لر آلتی آیلغی ده درست بولور. اما کجه گه مطلقاً بر یاش طولغان بولو شرطدر.

قوی، صارق، کجه، برر کشی ایچونگنه قربان قیلنورلر. صغر هم دوه بدیشار کشی ایچون قربان قیلنسه لرده درست بولور. بر کشی بر اوزینه گنه بر صغر یا بر دوه قربان قیلنسه ده درست هم الوغ ثوابلی بولور.

قربانغه دائر بر قدر مسائل

برنجی مسئله: بر کمسه قربانلق آلاچ اول قربانلق بالالاسه بالاسی ترک حالتجه صدقه قیلنور، یا ایسه انکاسی برله بوغازلنوب ایتی صدقه قیلنور.

یا ایسه بالالاغان حیوان قالوب آنک یزینه ایکنچی حیوان بوغازلانسه ده درست بولور.

ایکنچی مسئله: قر بانلق اولسه، یا ایسه یوغالسه قر باننک صاحبینه قارالور، اگر بای آدم بولسه ایکنچینی آلوب بوغازلامق واجب بولور، اگر ایکنچینی آلورلق بای بولماسه شول حالتچه قالور.

اوچنچی مسئله: برکشی قر بانلق آلسه، اول قر بانلغی عیب لنسه، اگر غنی آدم بولسه ایکنچینی بوغازلاوی واجب بولور، اگر ایکنچینی آلورلق بای بولماسه شول کافیدر.

عشر

عشر اوندن بر دیگان سوز، عشر بیرو اوندن برسین بیرو دیگان سوز بولادر. یاغور برله یا ایسه یلغه برله صوغارلغان آشلقلرنک اوندن برسینی صدقه قیلو واجب عملدر. آرش، بغدادی، صولی، بورچاق کبی اورلق لردن هم یمشلدن، اوشاندق یاغور برله اوسکان چچه کلردن حاصل بولغانلغی ایچون، بالدن عشر بیرو لور. عشرنی ده زکات بیرو یاراغان اورنلرنک برسینه بیرو شرطدر. اما عشرده زکات دهغی کبی مال ایاسینک عاقل، بالغ بولمقی هم نصاب شرط توکلدر. مال ایاسی صبی، یا ایسه دیوانه بولسه ده یا خود نصاب قدرلی مالی بولماسه ده بار قدرینک اوندن برسین بیرو مطلقا واجبدر. عشر ایچون مالنک اوزی بیرلما ینچه قیمتی گنه بیرلسه ده درستدر.

ینه واجب عملدر

کلام شریفنی تجوید قاعده سینه تطبیق ایسه درستلاب اوکو واجب

عمللردنذر؛ ياخشىلاب او قوملغان كشى واجبى ترك قىلغان بولوب بىك زور گناھلى بولور هم اول كمسه گه قرآن لعنت قىلور.

قرآن تجويد برله او قولماغانده كوب ضررلر بار؛ بويله او قولمقده بىك كوب نمازلرنىڭ نمازدن كىتماو احتمالى بار، عرب كلمه لر ينىڭ كويىسى حرفىنى مخرجنىن چقارماو برلدهده معناسى اوزگاره در. ايمدى قرآننىڭ معناسى اوزگارورلك يا گلىش او قولسه اول نماز البته نمازدن حساب ايدلماز. مثلا بر كمسه (وذللنا) يرينه (وضللنا)، (فترضى) يرينه (فترضا)، (ولا الضالين!) يرينه (ولا الظالين)، يا ايسه (ولا الذالين) او قوسه، (قرىش) يرينه (كرىش)، (فلا تقهر) يرينه (فلا تكهر) ديوب او قوسه، يا ايسه (بظلام للعبيد) يرينه (بنظلام للعبيد) ديوب او قوسه، (مغضوب) يرينه (مغضوب) او قوسه؛ نمازى فاسد بولادر.

الله تعالى نىڭ اسمىنى (عز وجل)، (تبارك وتعالى)، (جناب رب العالمين) (جناب حق) كى سوزلر ايله تعظيم ايتوب ذكر قىلىق.

قىلاچاق بر اشنى سويلا گانده (ان شاء الله) ديوب سويلامك. گناه اشنى قىلماسه لر بارچه مسلمان قرنداشلر برله هيچ بر وقتده اويكلاشمايىچە طاتو طورمق.

شاگردلر استاذلرىنى، خاتونلر ايرلرىنى الوغلامق.

ايكى خاتونى بولغان كشى هر ايكىسىنى تيگىزلك برله طوتمق.

بر اشنى قىلورمن ديوب، يا ايسه باشقهچه وعده قىلغانده وعدهنى يرينه يتكرمك.

بر كشى بلور ايچون بر مسئله صوراسه؛ قولدن كىلگان قدرلى درستلاب

جواب بىرمك، بله طوروب جواب بىرماگان كشى بىك الوغ گناھلى بولور.

آنا آنالر بالالرینه تربیه، ادب، علم او گراتمک.
 حاکم بولغان کشی هر طوغریده درست حکم قیلیمق.
 ظاهرنده بوزقلق کورلمگان هر بر مؤمن و مسلمان آدملر حقمنده حسن ظن
 قیلیمق. بس شول اشلر هر قایوسی واجب عمللردندر.

باب رابع سنتلر بیاننده

بونده قدرلی بیان قیلنغان سنتلر: نماز، روزه، طهارت، قیوم، غسل،
 عید هم قربان کبی عمللرنک سنتلری ایدی.

بوندن سوگره بیان قیلونسه چقلری سنت مؤکده بولغان عمللر،
 سنت غیر مؤکده بولغان عمللر، سنت علی الکفایه بولغان عمللر، آشاوا ایچوده
 بولغان سنتلر، کیوم کیوده تیوشلی سنتلر، هر کم اوزین اوزی سنت بولغان
 روشچه تربیه قیلو طریق هم بونلردن باشقه سنت عمللردر.

سنت: پیغمبرمز محمد صلی الله علیه وسلم دایمچیلق قیلغان اشلرکه،
 عمرنده بر مرتبه، یا ایسه ایکی مرتبه ترک قیلغان بولور. بونک حکمی: بر کمسه
 قیلسه بیک الوغ ثوابلی هم پیغمبرمزنک شفاعتینه لایق بولور. بر کمسه ترک
 قیلسه قیامتده شلته گه مستحق بولوب، پیغمبرمزنک شفاعتندن محروم بولور.
 احتمالی ده بار.

سنت اوچ تورلی بولادر برسی: سنت مؤکده درکه: اول اشنک سنت
 بولووی قطعی بولوب بر کره بولسه ده ترک قیلنماز؛ ترک قیلنسه شفاعتندن محروم
 بولوغه سبب بولور.

ایکنچی سی: سنت غیر مؤکده درکه: بعض وقت ترک قیلنسه ده گناه بولماز
 اما هر وقت ترک قیلنقده بوده شفاعتندن محروم بولوغه سبب در.

اوپچى : سنت على الكفايه دركه : جماعتدن برسى قىلسه باشقه لرنك
اوستىدن توشور.

سنت مؤكده بولغان عمللر

نمازنى جماعت بىرله اوقو، ايرته نمازنده فرضدن اول ايكى ركعت سنت
اوقو، اولى ده فرضدن اول دورت ركعت، فرضدن صوڭ ايكى ركعت سنت
نماز اوقو، آخشام ويستوده فرضدن صوڭره ايكى ركعت سنت نمازلىر اوقو،
جمعهده فرضدن اول دورت ركعت، فرضدن صوڭره هم دورت ركعت سنت
اوقو، رمضان آينده هر كوننى يستو نمازندن صوڭ يكرمى ركعت تراويح
نمازى اوقو سنت مؤكده بولغان عمللردندىر.

تراويح نمازى پيائنده

تراويح نمازى يستودن صوڭ اوقولور؛ وتردن اول ده، صوڭره ده درست در.
تراويح نمازى جموعى يكرمى ركعت در اون سلام ايله اوقولور. دورت ركعتكه
بر سلام ايله بارسى بش نمازغنه قىلوب اوقولسه ده درست بولادر. ركوع
وسجودده بولغان تسبيحلىر هم تشهد تاممده بولغان صلوات ده ترك قىلنماز،
قىسقه چه گنه بولسه ده اوقو تيوشدر. تراويح نمازنده امام قچقروب قرائت ايتەر
مقتدىلر طكلاب طورورلر، تراويح نمازى ايرلرگه ده هم خاتونلرغه ده سنت در.
تراويح نمازىنىڭ هر دورت ركعتى بر ترويحه اسمنده بولادر؛ بر ترويحه
اوقولغاچ ينه دورت ركعت اوقور قدرلى طوقتاب يال ايتوب طورو سنتدر.
بونده هم بوش اوطورمايىچه ذكر وتسبيحده بولو مستحب در. شونڭ ايجونده
هر ترويحه آراسنده قچقروب تسبيح ايتولوب باشقه لرنك طكلاب طورولرى
مستحب عملنى ادا قىلو بولادر.

ترویجه آراسنده قچروب ایتوله طورغان تسبیح شولدر:

سَبْحَانَ ذِي الْمَلِكِ وَالْمَلَكُوتِ * سَبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْعِزْمَةِ
وَالْقُدْرَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْجَبْرُوتِ * سَبْحَانَ الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِي
لَا يَمُوتُ * سُبُوْحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ * لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ نَسْتَغْفِرُكَ اللَّهُ * نَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ *

ممكن بولغانده بتون رمضان بويينه تراويح نمازنده ضم سوره اورنييه بتون
قرآن ختم ايتلمسه بيك الوغ ثوابلى هم سنت عملندر.
مسجد كه كركانده جماعت تراويح نمازيني اوقى باشلاغان بولسه لار تيزدن
باروب امام غه ايارمايجه اول يستونك فرضيني اوقوب صوگره تراويح غه كرشو
تيوش بولادر، تراويح نك قالغان ركعتلري صوگره اوقولور.

تراويح ده بشنچي ترويجه تامانده تسبيح آيتكاندن صوگ شول دعا

اوقولوب يوز سپالور

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ * اللَّهُمَّ زَيْنَا
بَزِينَةَ الْإِيمَانِ * وَشَرَفْنَا بِشَرَفَةِ الْهُدَايَةِ وَالْعِرْفَانِ *
وَإَكْرَمْنَا بِصِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ * وَارْزُقْنَا الْجَنَّةَ وَالْغَفْرَانَ *
وَتَقَبَّلْ مِنَّا تَرَاوِيحَنَا يَا سَبْحَانَ * وَاسْتَجِبْ دَعَائِنَا يَا حَنَّانُ *
بِفَضْلِكَ وَجُودِكَ يَا مَنَّانُ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ *

سنة غير مؤكده عمللر

ایکندی نمازندن اوّل دورت رکعت نماز او قومهق ، یستودن اوّل دورت رکعت سنت او قومهق ، قرآن او قور آلدندن بسمله آیتمک ، هر بر یاخشی اشنی بسمله ایله باشلامق ، جمعه کوننده ، ایکی عید کونلرند ، عرفه کوننده غسل قیلیمق ، قبرلرنی زیارت قیلیمق کبی اشلر بارچه سی سنة غیر مؤکده عمللر دندر .

سنة على الكفاية عمللر

هر فرض نماز ایچون اذان او قومهق ، اوشانداق هر فرض نمازنی او قور آلدندن قامت او قومهق ، مسلمان آدمگه اوچراغانده نچقروب سلام بیردک (اما یا لغزغنه بولغانده سلام بیرو سنت کفایه گنه توکلدر بیرماینچه کیمو تیوش توکل) ، اعتکاف قیلیمق . اوشبو اشلر سنت کفایه درکه جماعتدن برسی قیلسه قالغانلر شلته گه مستحق بولمازلر .

اعتکاف بیاننده

رمضان شریفنک آخرغی اون کونی ایچنده ایلک آزی بر کون ، ایرلرنک مسجدکه کروب عبادت ، ذکر و تسبیح ، توبه و نضرعده بولنمقلر یدر . اعتکافگه کرگان کشینک دنیا اش ایچون ، یا ایسه باشقه چه بر بر عنرسز چغوب یورووی درست توکلدر . آشاو لری ، ایچولری هم یوقلاولری مسجدده بولور . مسجدده وقتده دنیا سوزلری هم فائده سز بولغان یوق سوزلر ، حکایه لر سویلاب اوطرو مکروه بولادر . هر وقت ذکر و تسبیح هم قرآن او قو کبی یاخشی اشار برله گنه وقتنی اوزدرو تیوشلی بولادر .

آشاو ايچوده بولغان سنتلر

آشارغه باشلاغانچى هم آشاغاندن سوگره قوللرني يومق ، آشاغانده هم ايچكانده آياق اوستنده بولمازسزلق ، آشار آلندن (بسمله) ، آشاب بترگاج (الحمد لله) ديوب شكرانه قيلمق ، آشاودن اولده ، سوگرده آزاراق طوز قايىمق ، ضرور بولماغانده قورال فلان طوتماينچه قول برله گنه آشامق ، آشاوئي هم ايچوئي اوڭ قول برله قيلمق ، خاتون هم بالالري برله برطابنده آشامق ، آشاغان صاوتنى ييالاب قويمق ، اوشبو اشرا هر قايوسى سنت عملردنر ، ترك ايتو بيك الوغ ادبىسزلك هم مكروه بولغان عادتنر .

كيوم كيوده تيوشلى بولغان سنتلر

كيوم آق ، قاره ، يا ايسه ياشل توسده بولمق ، كيومنى طوزغانچى كيوب طوزغاندن سوگرده آياق آستينه طاشلاب اسراف قيلمائينچه ، بر كيراك يرگه طومتق ، يا ايسه محتاج لرغه صدقه قيلمق ، هر وقت ياخشى وياڭى كيوملرني گنه كيماينچه ايسكى ويا ماولى كيوملرني ده كيمك ، كيومنى صالحاچ توروب قويمق ، كيوملر اسراف درجه سنده اوزون هم كياڭ بولمازسزلق ، شولا يوق ادب و تربيه نڭ خلافتنده طار و قصه ده بولمازسزلق ، نماز او قور ايچون باشقه چالمه ديگان كيومنى كيمك ، اوشبو اشرا هر قايوسى سنت عملردنر .

هر كم اوزين اوزى سنت بولغان رو شچه تربيه

قيلو طريقى

اوجراغان مسلمانغه سلام بيرمك ، كيراك طانوغان ، كيراك طانوماغان

كشى بولسون، الوغلىنى حرمتلاب كچوكلرگه شقت قيلمق، الوغ كشىلرگه
 آبرى، آغاي، افندى، حضرت كىي سوزلر ايله كچكئهلرگه انم، طوغانم،
 شاگرد كىي مرحمتلى سوزلر ايله خطاب ايتمك، جمعه وعيد كونلر ينى الوغ
 كوروب شادلىقلى بولمق، آغزنى هر وقت مسواك ايله اشقوب يوبوب ناچار
 ايسىنن پاك طوتمق، آشاغانده آشقه كرورلك قدرلى بولاسه ميوقلرنى قصارتمق،
 خاتون تربيه قىلورلق قدرتى بولغان كشى اويلانمك، اوشانداق ايرگه
 بارورغه ياراردى قزلار كياوگه بارمق، ياقين قردن اشلر دوست ايشلر هم
 تيره كورشيلرنى چاقروب قوناق قىلوب آراده بولغان ياقينلقلرنى اظهار قىلمق،
 كشى ايله قول طوتوشوب كورشمك، قز خاتون جماعتينك ضعيف و قوتسز
 ايدوكلر ينى توشونوب هر وقت آنلارغه مرحمتلى و شفقتلى بولمق، قوناق
 كىلسه آنى شادلىق برله قارشى آلمق، كشىگه قوناق بولوب بارغانده يورت
 خواجه سندن رخصت برله كرمك، اوزكّه اوخشاغان هم اوزك ياراتقان اشلرنى
 باشقه مسلمان قرداشلرگه ده تلامك، بر كمسه محتاج بولوب بر نرسه، يا ايسه
 بورچ صورارغه كىلسه ممكن قدرلى اول كمسه گه اعانه قىلمق، اگر اعانه قىلو
 قولدىن كىلماشه طاتلى نل برله اوزكئى معذور كورساتمك، اويقودن ايرته
 طورمق، خسته كشىنك حالينى صورى بارمق، قبرلرنى زيارت قىلمق، هر
 وقت پيغمبر صلى الله عليه وسلم گه صلوات آيتمك و بونك كىي اشلر هممه سى
 سنت عمللردنر.

باب خامس مستحب عمللر بياننده

پيغمبرم صلى الله عليه وسلم كوب قىلغان عمللر، يا ايسه قىلوچى كشى

ثوابلی بولور دیگان عملر مستحب در. مستحبنی قیلغان کشیگه ثواب بولوب،
ترك ایتوچيگه هيچ بر نرسه بولماز.

نفل نمازلاری اوکو مستحب عملدر؛ اگر بر کشينگ قضاغه قالغان فرض
نمازلی بولسه اول کشينگ نفل نمازلی ايله اوغراشوی فائده سز بر اشدر؛
اول قضاغه قالغانلرينی اوکو تپوش بولادر؛ نماز مکروه بولماغان وقتلرده هم
آخشام دن صوگ ایکی رکعتدن آلتی رکعتکه قدرلی، یستودن صوگ دورت
رکعت نماز اوکو مستحب عملدن بولور.

بر کشی نفل نمازینه کرشسه تمام قیلوی واجب بولادر، اگر بوزسه
قایتاروب اوکو هم واجب بولور. نفل نمازلینک هر بر قعه سنده صلوات
هم دعا اوقولادر.

قرآن کریمنی بیک اخلاص ايله اوکو بیک کوب ثوابلی بولغان مستحب
عملدر، هر وقتده قرآن اوقونی عادت قیلو تپوشدر؛ بو خصوصده پیغمبرمز
صلی الله علیه وسلم:

(^{۱۰۰}اَقْرُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفِيعًا لِأَصْحَابِهِ) دپوب

بیورمشدر. معناسی سز قرآننی اوکوکز تحقیق اول قرآن قیامت کوننده
اوقوچی کمسهلره شفاعتیجی بولوب کیلور دیمکدر.

قرآن کریم دن بر آیت اوگرانو، یا ایسه اوگرانو فلله نیچه رکعت

نفل نمازی اوقودن افضلدر. ینه پیغمبرمزنگ حدیثی (خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ

الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ) یعنی سزنگ ایزگیراککز قرآن اوگرانوب هم

اوگرانگان کمسهدر.

قرآن او قوغاندن صوگره قیلونه طورغان دعا

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ ﴿ اللَّهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْآنَ
لَنَا فِي الدُّنْيَا رَاحَةً وَفِي الْقَبْرِ مَوْسًا وَإِلَى الْجَنَّةِ رَفِيقًا وَعَلَى
النَّارِ سِتْرًا وَحِجَابًا ﴾ اللَّهُمَّ بَلِّغْ ثَوَابَ هَذِهِ الْقِرَاءَةِ الْمُعْظَمَةِ
إِلَى رُوحِ سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ ﴿ وَإِلَى
أَرْوَاحِ جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ ﴿ وَإِلَى أَرْوَاحِ جَمِيعِ الْأَتْقِيَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالزُّهَدَاءِ ﴿ وَإِلَى أَرْوَاحِ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ ﴿
وَإِلَى أَرْوَاحِ آبَائِنَا وَأُمَّهَاتِنَا وَأَجْدَادِنَا وَجَدَّاتِنَا وَأَوْلَادِنَا
وَإِخْوَانِنَا وَإِخْوَاتِنَا وَأَعْمَامِنَا وَعَمَّاتِنَا وَأَخْوَالِنَا وَخَالَاتِنَا
وَأَسْتَاذِنَا ﴿ وَإِلَى أَرْوَاحِ جَمِيعِ الْأَمْوَاتِ الْمُسْلِمِينَ كَأَفْقَةِ وَعَامَّةِ ﴿
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ بِحَرْمَةِ سَيِّدِ الْكَوْنِينِ مُحَمَّدٍ
وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ ﴿

صلوات شریفه بیاننده

صلوات آیتو بیک الوغ ثوابلی هم مستحب عملدر. صلوات فی کوب
 آیتکان کومه گه پیغمبر صلی الله علیه وسلم نڭ شفاعتی واجب بولور، صلوات نڭ
 کوب نورلیسی بار، ایڭ قصقه س (اللهم صل علی سیدنا محمد وعلی آله)
 دیوب آیتودر شونی هر وقتده تله بولدرو تیوشلی بر اشدر.

تورلی صلوات لر

هر وقت اوقورغه تیوشلی صلوات

اللَّهُمَّ صَلِّ صَلَاةً كَامِلَةً وَسَلَامًا تَامًا عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ
 سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ تَحُلْ بِهِ الْعَقْدَ وَتَنْفِرْ بِهِ الْكَرْبَ وَتَقْضِ بِهِ
 الْحَوَائِجَ وَتَنَالْ بِهِ الرِّغَائِبَ وَحَسِّنْ الْخَوَاتِمَ وَيَسْتَسْقِ الْغَمَامَ
 بِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ فِي كُلِّ لَمْحَةٍ وَنَفْسٍ بَعْدَ
 كُلِّ مَعْلُومٍ لَكَ ✽

صلوات منجیه

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَجْنِبُنَا بِهَا
 مِنْ جَمِيعِ الْاَهْوَالِ وَالْاَفَاتِ ✽ وَتَقْضِي لَنَا بِهَا جَمِيعَ الْحَاجَاتِ

وَتَطَهَّرْنَا بِهَا مِنْ جَمِيعِ السَّيِّئَاتِ ﴿ وَتَرْفَعُنَا بِهَا إِلَى الدَّرَجَاتِ
وَتَبْلِغُنَا بِهَا أَقْصَى الْغَايَاتِ مِنْ جَمِيعِ الْخَيْرَاتِ فِي الْحَيَاةِ
وَبَعْدَ الْمَمَاتِ ﴿ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿

صلوات مقبولة

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ ﴿ وَإِمَامِ مَكَّةَ
وَالْمَدِينَةَ وَالْحَرَمِ ﴿ وَتَرْجِمَانِ لِسَانِ السَّلَفِ وَالْكَرَمِ ﴿ وَعِلْمِ
الْإِنْسَانِ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿ أَصْلِهِ نُورٍ وَنَسْلِهِ أَدَمٍ ﴿ بَعَثْتَهُ مُؤَخَّرًا
وَخَلَقْتَهُ مُقَدَّمًا ﴿ اسْمُهُ الشَّرِيفِ مَكْتُوبٌ عَلَى اللُّوحِ الْمَحْفُوظِ
بِيَاقُوتِ الْجَوْهَرِ وَالْقَلَمِ ﴿ جِسْمُهُ الشَّرِيفِ مَدْفُونٌ فِي الْمَدِينَةِ
الْمُنُورَةِ وَالْحَرَمِ ﴿ فَطُوبَى لِمَنْ رَأَاهُ وَتَابَعَهُ وَلِمَنْ أَسْلَمَ ﴿
مَنْبَعِ الشَّفَاعَةِ يَوْمَ الْحَشْرِ وَالنَّدَمِ ﴿ مَتَّبِعِ الشَّفَاعَةَ لِلْعَاصِينَ
قَائِلًا يَا رَبِّ السَّلَامِ ﴿ يَوْمَ يَأْتِيَتْ أَتْحَلْنَا تُرَابًا تَحْتَ الْقَدَمِ ﴿
أُمَّتِي أُمَّتِي وَ أُمَّتِي يَا ذَا اللُّطْفِ وَالْكَرَمِ ﴿ فَيُنَادِي الْمُنَادِي

مِنْ قَبْلِ الرَّحْمَنِ الْأَرْحَمِ * قَبِلْتُ شَفَاعَتَكَ يَا نَبِيَّ الْمُحْتَرَمِ *
 ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمْ وَلَا حُزْنَ وَلَا أَلَمٌ * ثُمَّ رَضِيَ
 اللَّهُ تَعَالَى عَنْ أَبِي بَكْرٍ وَعَنْ عُمَرَ وَعَنْ عُثْمَانَ وَعَنْ عَلِيٍّ
 ذَوِي الْكِرَامِ * ثُمَّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْ خَادِمِ الشَّرِيعَةِ الْأَمَامِ
 الْأَعْظَمِ * وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ
 لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ *

قبرلرنی زیارت ایچون بارغانده، یا ایسه قبرلر یانندن اورغانده
 شول دعا او قولور

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا أَنْشَاءُ اللَّهُ بِكُمْ لَا حِقُونَ
 أَسْأَلُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ *

طعام صوگنده او قولا طورغان دعا

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي وَسَقَانِي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ *

بر یرگه کرگاج، یا ایسه مجلسکه او طورغاج او قولا طورغان دعا

اللَّهُمَّ أَنْزِلْنَا مَنْزِلًا مَبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمَنْزِلِينَ

بر کسه ننگ و فات خبرینی ایشکنده او قولا طورغان دعا

اِنَّ اللّٰهَ وَاَنَا الْيَدْرَاجِعُونَ ﴿ اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِيْ اِحْسَانِهٖ
وَ اِنْ كَانَ مُسِيْئًا فَتَجَاوِزْ عَنْهٖ ﴿

مسجد گه کرگانه او قولا طورغان دعا

اللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَاغْلِقْ عَلَيَّ اَبْوَابَ غَضَبِكَ ﴿

مسجد دن چقاندنه او قولا طورغان دعا

اللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيْمِ ﴿

دخی پیغمبر صلی الله علیه و سلم نی مدح قیلغان (قصیده و مدح النبی) لر نی
یادقه آلمق هم او قومق و بونلک کبی اشلر بارچه سی کوب ثوابلی بولغان
مستحب عملر ندر.

مدح النبی برنجی (*)

محمد اشرف الأعراب والعجم	محمد خیر من یمشی علی قدم
محمد باسط المعروف فی جامعه	محمد صاحب الاحسان والکرم
محمد تاج رسل الله قاطبة	محمد صادق الأقوال والکلام

(*) هذه القصيدة من الاوّل ضربی اولى عارض البحر البسيط.

محمد ثابت الميثاق حافظه	محمد طيب الاخلاق والشيم
محمد خبيت بالنور طينته	محمد ام يزل نوراً من القدم
محمد حاكم بالعدل ذو شرف	محمد معدن الانعام والحكم
محمد خير خلق الله من مضر	محمد خير رسل الله كلهم
محمد دينه حق ندير به	محمد مجلاً حقاً على علم
محمد ذكره روح لانفسنا	محمد شكره فرض على الامم
محمد زينة الدنيا وبهجتها	محمد كاشف الغمام والظلم
محمد سيد طابت مناقبه	محمد صاغة الرحمن بالنعمة
محمد صفوة الباري وخيرته	محمد طاهر وساثر التهم
محمد ضاحك للضيف مكرمة	محمد جاره والله لم يضم
محمد طابت الدنيا ببعثته	محمد جاء بالآيات والحكم
محمد يوم بعث الناس شافعنا	محمد نوره الهادي من الظلم
محمد قائم لله ذو همم	محمد خاتم للرسل كلهم

مدح النبي ايكنجي (*)

الصُّبْحُ بَدَا مِنْ طَلْعَتِهِ	وَاللَّيْلُ دَجَى مِنْ وَفْرَتِهِ
فَاقَ الرُّسُلَا فَضْلًا وَعَلَا	أَهْدَى السُّبُلَا لِدَلَالَتِهِ
كَنَزُ الْكَرَمِ مَوْلَى النِّعَمِ	هَادِيَ الْأُمَمِ لِشَرِيعَتِهِ
لَزَكَى النَّسَبِ أَعْلَى الْحَسَبِ	كُلُّ الْعَرَبِ فِي خَدْمَتِهِ
سَعَتِ الشَّجَرُ نَطَقَ الْحَجَرُ	شَقَّ الْقَمَرُ بِإِشَارَتِهِ
جِبْرِيلُ أَتَى لَيْلَةً أَسْرَى	وَالرَّبُّ دَعَى لِحَضْرَتِهِ
نَالَ الشَّرْفَا وَاللَّهُ عَفَى	عَمَا سَلَفَا مِنْ أُمَّتِهِ
فَهَمَدْنَا هُوَ سَيِّدُنَا	فَالْعَزُّ لَنَا لِأَجَابَتِهِ

(*) هذه القصيدة من أولى عروضي البحر المتدارك.

امتحان عمومي ايچون مناسب

سؤاللار:

— ١ —

مكلف نى ديگان سوز؟ نى برله كوچلنمش ديمكدر؟ افعال مكلفين نيچه؟
 نيلر؟ فرض نرسهدر؟ فرض نيچه تورلى بولا؟ نيلر؟ فرض عين نى؟ فرض
 كفايه نى؟ فرض عين عمللر نى سويلاگز!

— ٢ —

جمعه نمازى حقنده بلگانگز نى سويلاگز! نيندای كشيگره جمعه فرض
 بولادر؟ جمعه فرض بولماغان كشيگر نى سويلاگز! جمعه نمازى اوقلو ايچون
 شرطلر نيلردر؟ . . . .

— ٣ —

قضا نماز ديوب نيندای نمازنى ايتلر؟ قايسى نمازلر قضا قيلونهدر؟
 قضا قيلنمى طورغان نمازلر قايسيلردر؟ صاحب الترتيب ديوب نيندای كشيلى
 ايتلر؟ شول خصوصده بلگانگز نى سويلاگز!

— ٤ —

روزه ديوب نيندای عملنى ايتلر؟ روزهنگ فرضى نيچه؟ نيلر؟ روزنى
 بوزوب قضا لازم ايتلر طورغان اشلر نى سويلاگز! روزنى برده بوزمى طورغان
 اشلر نيلردر؟ نيندای كشيگرنگ روزنى قضاغه قالدرولر درستدر؟ بركىشى
 اوزى تلاب روزه سيني بوزسه حكمى نيدر؟ كفارت نيدر؟

— ٥ —

زكات نى ديمكدر؟ مصارف الزكوة ديوب نرسه نى ايتلر؟ مصارف الزكوة

نیچه ۽ نیلر ۽ فقیر کمدر ۽ مسکین ۽ عامل ۽ مدیون ۽ مکاتب کمدر ۽ زکات بیرو درست بولماغان اورنلرنی سویلاگز!

— ۶ —

زکاتی چغارلا طورغان ماللر نیچه تورلی بولادر ۽ نیلر ۽ مال سوائم دیوب نرسهلرنی ایتهلر ۽ ثمن نیدر ۽ بورچقه بیرلگان مالده زکات حکمی نیچکدر ۽ زکاتنک فرض بولووی نیچه شرط برلهدر ۽ نیلر ۽

— ۷ —

زکاتنک زکاتدن حسابلانوی ایچون نیچه شرط بار ۽ نیلر ۽ شول شرطلر حقنده بلگانگزنی سویلاگز! حاجه اصلیه دیوب نرسهنی ایتهلر ۽ نصاب دیوب نرسهنی ایتهلر ۽ کموش نصابی کوبی در ۽ آلتون نصابی ۽ مال تجارتده نیچکدر ۽

— ۸ —

زکاتنک مقداری کوبیدر ۽ مال تجارتده زکات نیچک بیرلور ۽ مال سوائمده زکاتنک مقدارینی سویلاگز! حج حقنده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نیچک دیمشدر ۽ حج ننگ فرض بولووی نیچه شرط برلهدر ۽ نیلر ۽ نیندای کشیلر مال جهتندن حجغه قادر دیوب ایتولهدر ۽ خاتونلرغه حج فرض بولامی ۽ . . . .

— ۹ —

حجنگ فرضلری نیچه ۽ نیلر ۽ احرام نه دیمکدر ۽ وقوف ۽ طواف نه دیمکدر ۽ حجنگ واجباری نیچه ۽ برنجی سی نی ۽ ایکنجی سی ۽ اوچنجی سی نی ۽ دورتجی سی نی ۽ بشنجی سی نی ۽

— ۱۰ —

غسل نه دیمکدر ۽ غسلنک فرضلری نیچه ۽ نیلر ۽ تننی نی روشه یووو نیوش بولادر ۽ سنت بولغان روشه غسل قبلو طریقنی سویلاگز!

— ۱۱ —

معلم العبادات ایکنچی قسم ده، ایکنچی باب ده نیلر بیان ایتلگان؟ فرض
کهایه نیدر؟ بو کتابده بیان ایتلگان فرض کهایه لرنی سویلاکز!

— ۱۲ —

اولم حالینه کیلگان بر کشی حقننده اوزگزننگ بلدکگز احکام اسلامیه نی
سویلاکز! کفن نیچه قات بولادر؟ برنجی قات نی؟ ایکنچی قات نی؟
اوچنچی سی نی؟ خاتونلر ایچون آرتدرلا طورغان ایکی قات کفن نیلر بولادر؟
ضرورت بولغانده قایسیلرنی کیمتو یاریدر؟

— ۱۳ —

جنازه تمازی حقننده بلگانگرنی سویلاکز! جنازه نمازیننگ باشقه نمازلرغه
قاراغانده آیرماسی نرسه در؟ جنازه دعالرینی اوقوب کورسانکز! میتنی قبرغه
دفن قیلوده اوزگزننگ بلگانگرنی سویلاکز!

— ۱۴ —

معلم العبادات ایکنچی قسم ده، اوچنچی باب ده نیلر سویلانگان؟ واجب
عمللردن قایسیلرینی اوگرانگوز؟ سجده سهو قسای وقتده قیلونهدر؟ واجب
عمللردن بررسی قصدا ترک ایتلسه حکمی نی؟ فرضلردن بررسی قالسه نی
حکم؟ سجده سهو نی روشچه قیلنور؟

— ۱۵ —

نمازده یا کیشلق ایله ترک قیلنغان تقدیرده سجده سهونی لازم قیلا طورغان
اشلرنی سویلاکز! نمازده یا کیشلق ایله اجرا قیلنغان تقدیرده سجده سهونی
واجب ایته طورغان اشلرنی سویلاکز!

— ۱۶ —

نمازده ركعت حسابنده يا گلشوقچيلر ايچون اولغان احكام شرعيني سويلاڭز!

— ۱۷ —

سجده تلاوت قاي وقتده نيوشلى بولادر؟ فرآنده نيچه سوره ده سجده آيتى بار؟ قايسيلر؟ شول آيتلردن كويى قدريسى اوقولسه سجده لازم بولادر؟ اگر بر آيت تكرر اوقولسه نيچكدر؟

— ۱۸ —

تلاوت سجده سيني قيلو روشيني سويلا ب كورسانڭز!

— ۱۹ —

عيد نمازلرى حقنده بلگانڭزنى سويلاڭز! عيد نمازلرينڭ اوقلووى نى روشچهدر؟ عيد كونلرنده سنت بولغان اشلرنى سويلاڭز!

— ۲۰ —

نينداي كشيپلرنڭ فطره صدقەسى بيرولى واجبدر؟ وقتى قايجان؟ اگر اول وقتده بييرلى قالسه حكىمى نى در؟ فطره صدقەسى كملره بييروله در؟ بر فطره نڭ مقدارى كويميدر؟

— ۲۱ —

قربان چالو نينداي كشيپلر ايچون واجبدر؟ قربان چالو كونلرى قايسيلردر؟ بر كمسه شول مدت ايچنده بوغازلى آلماسه نى حكم؟ قربانده نينداي اشلر مستحب بولادر؟ قربانغه نينداي حيوانلر ياريدر؟

— ۲۲ —

قربانلقنڭ ياشى حقنده بلگانڭزنى سويلاڭز! اگر بر كشينڭ قربانلقى بالالاسه حكىمى نى؟ اگر قربانلق اولسه يا ايسه بوغالسە نى حكم؟ عشر نه

دیمکدر؟ نیندای نرسه لرنگ عشری بیروله در؟ عشر برله زکات آراسنده غی
آیرمالرنی سویلاگز!

— ۲۳ —

قربان، عشر، فطره، سجده تلاوت، سجده سهولرگه باشمه طاغن
نیندای واجب عملر بار، شونلرنی سویلاگز!

— ۲۴ —

بو کتابده دورتیچی باب نرسه لردن بچث قیلغان؟ سنت نرسه در؟ سنت
نیچه تورلی بولادر؟ آرالرنده غی آیرمالرنی سویلاگز! سنت مؤکده بولغان
عمللرنی سویلاگز!

— ۲۵ —

تراویح نمازی حقنده بلگانگرنی سویلاگز! تراویح نمازی صوگنده او قولاچف
دعانی کوکلدن اوقوب کورسانگز!

— ۲۶ —

سنت غیر مؤکده بولغان عمللرنی سویلاگز! سنت علی الکفایه بولغان
عمللرنی سویلاگز! آشاو ایچوده بولغان سنتلرنی سویلاگز!

— ۲۷ —

کیوم کیوده بولغان سنت لرنی سویلاگز! هرکم اوزاوزینی سنت بولغان
روشجه تربیه قیلو طریقینی سویلاگز!

— ۲۸ —

معلم العبادات قسم ثانی ده، بشتیچی بابده نیلر بیان قیلنغان؟ مستحب
بولغان عمللردن اوزگز بلگان قدرینی سویلاگز!

— ۲۹ —

قرآن اوقوغاندن صوڭره قیلونه طورغان دعانی اوقوب کورسانکز!

— ۳۰ —

قبرلر اوستنده، یاکه قبرلر یانتندن اوتکانه اوقولاچق دعا نیچک؟
 طعام صوڭندهغی دعانی اوقوڭز! بر مجلس که کیلوب کرگاچ اوقولاچق دعا
 نیچک؟ مسجد که کرگانه نیندای دعا اوقولادر؟ مسجدن چقغانده نیندای
 دعا اوقولادر؟

صوڭ

« صباح » كٲٲخانہسى مصارفيلہ باصلغان

درس كٲٲابلىرى :

رسملى الفا	اثر ح . زبىرى
رہبر صبيان ۱ - ۲ - ۳ نچى قسىلر	» » »
معلم العبادات ۱ - ۲ - ۳ » »	» » »
اشبا درسلىرى ۱ نچى قسم	» » »
مختصر تاريخ مقدس	» » »
مكمل تعليم قرائت ۱ نچى قسم	» » »
مكمل ومصور تعليم قرائت » »	» » »
بالالرغہ قرائت	اثر قاسم بيكقولى
منظوم علم حال	« عبىدالله ردودى
روسبہ تاريخى	» آ . غ .
رہبر املا	» حارث فيضى
اصول تربيه وتعليم	» ع . امينى
قرايت عربيه	» ح . ز .

كوبلاب آلوچيلرغہ اعلانلرده يازلغان بهالرنن تنزىل ايله كوندريلور .

آدرس :

Казань, „Сабахъ“.